

Marts 2026

Klyngearbejdet i Oftalmologi: Resultater fra spørgeskemaundersøgelse blandt speciallæger

Baggrund og formål

Klyngearbejde og kvalitetsudvikling er centrale elementer i speciallægepraksis, især i lyset af sundhedsreformen, hvor der er øget fokus på dokumentation af høj kvalitet og patientsikkerhed. Ambitionerne er høje, og kvalitetsarbejdet er derfor også en vigtig del af overenskomstaftalen.

Det centrale mål med klyngearbejdet er, at alle klyngemedlemmer får konkrete værktøjer og inspiration med hjem, som kan omsættes til forbedringer i det daglige arbejde – i sidste ende til gavn for patienterne.

I september 2025 gennemførte eKVIS en spørgeskemaundersøgelse blandt praktiserende speciallæger for at få indblik i deres erfaringer med klyngearbejde. Undersøgelsen havde fokus på, hvordan klyngemøder opleves i forhold til indhold, facilitering, stemning og udbytte.

Dette faktaark præsenterer udvalgte resultater fra undersøgelsen blandt de praktiserende øjenlæger. Specialet er organiseret i 12 klynger: Øjen – Hovedstad – Øvrige Kbh (11 medlemmer), Øjen – Hovedstad – Nord (15 medlemmer), Øjen – Hovedstad – Kbh (13 medlemmer), Øjen – Hovedstad – Vestegnen (14 medlemmer), Øjen – Sjælland – Nordvest (11 medlemmer), Øjen – Sjælland – Sydøst (16 medlemmer), Øjen – Syd – Nordlig (15 medlemmer), Øjen – Syd – Østlig (14 medlemmer), Øjen – Syd – Sydlig (13 medlemmer), Øjen – Midt – Vestlig (15 medlemmer), Øjen – Midt – Østlig (19 medlemmer) og Øjen – Nord (17 medlemmer).

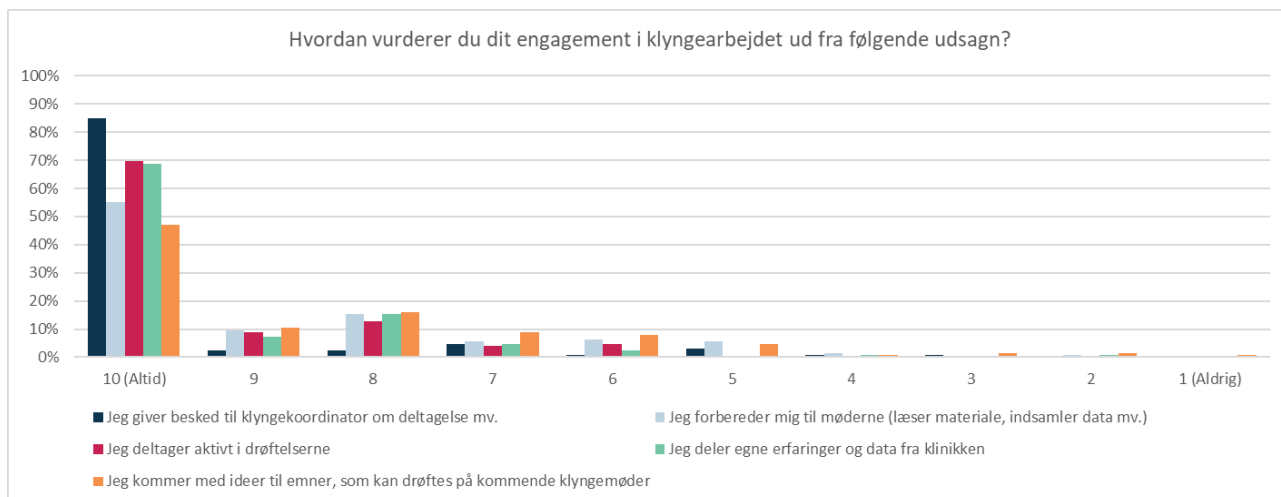
Deltagelse og engagement i klyngemøder

Inden for specialet Oftalmologi har 127 ud af 174 besvaret spørgeskemaet, hvilket svarer til en svarprocent på 73 pct.

Der er en høj mødedeltagelse blandt respondenterne, og nærmest alle har deltaget i alle eller de fleste møder siden klyngernes opstart.

Respondenterne vurderer eget engagement i klyngearbejdet som relativt højt. Deltagerne er generelt ret aktive på møderne, hvor de i høj grad deler egne erfaringer og data. Bidrag med forslag til emner, der kan tages op på kommende klyngemøder, er mere klyngeafhængigt.

Grafisk afbildet på næste side.

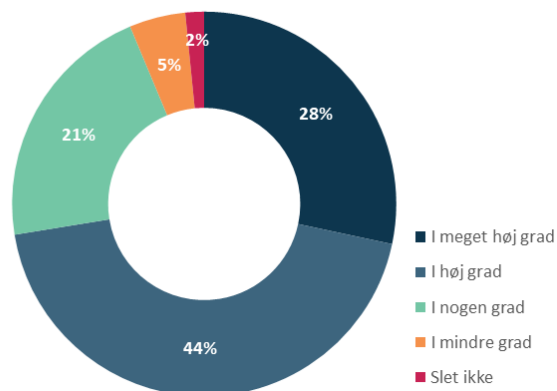

Klyngernes betydning for kvalitetsarbejdet

72 pct. af respondenterne vurderer, at klyngearbejdet i høj eller meget høj grad understøtter kvalitetsarbejdet i speciallægepraksis. Variationer mellem klyngerne er store og ligger mellem 40 og 90 pct.

Specialets gennemsnit er over landsgennemsnittet på tværs af alle specialer, som ligger på 65,7 pct.

I hvor høj grad vurderer du, at klyngearbejdet kan understøtte kvalitetsarbejdet i speciallægepraksis?

Matcher klyngemøderne deltageres forventninger?

Når der ses på tilbagemeldingerne på, hvad deltagerne finder vigtigt på et klyngemøde, og i hvilket omfang det opfyldes, så er der overordnet set meget god overensstemmelse. Der er dog et lille antal klyngemedlemmer, der giver udtryk for, at de sjældent eller aldrig oplever, at klyngemøderne er forum for faglige drøftelser, giver ny faglig viden og inspiration til det videre arbejde samt følger op på tidligere drøftelser og emner.

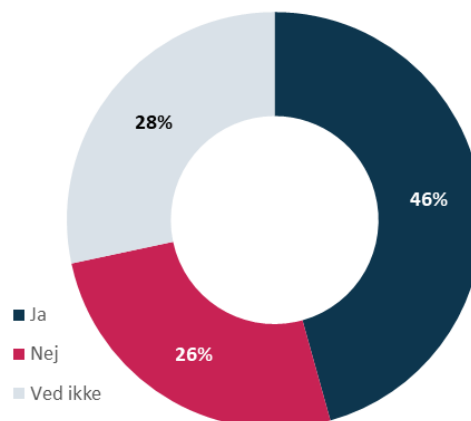
Brug af data og erfaringsudveksling i praksis

Erfaringerne med at bruge egne og klyngens data er begrænsede – dette kan skyldes manglende adgang til relevante data og fagspecifikke klyngepakker. eKVIS arbejder på at udvikle og udbrede klyngepakker til alle specialer. Der er siden undersøgelsen lavet to specialespecifikke klyngepakker til Oftalmologi, hvilket forventelig vil have en effekt på brug af egen data og være med til at vise styrken i afsæt i data.

Konkrete forbedringer i klinikken efter klyngemøder

46 pct. af respondenterne har som følge af klyngemøderne indført konkrete forbedringer i deres klinik. Her er landsgennemsnittet på tværs af alle specialer på 48 pct. På tværs af klyngerne er der gennemført en bred vifte af forbedringer, som samlet set styrker både den kliniske kvalitet, arbejdsgange og datahåndtering i klinikkerne. Der er især arbejdet med justeringer i behandlingspraksis, optimering af screenings- og kontrolintervaller samt en række forbedringer inden for patientflow og organisering. Flere klinikker har desuden indført nye procedurer, forbedret journalføring, diagnoseregistrering og indberetning til kvalitetsdatabaser samt styrket fokus på IT-sikkerhed og GDPR.

Har du på baggrund af et klyngemøde indført forbedringer i din klinik?

Fremtidige fokusområder for klyngearbejdet

Resultaterne viser, at det i høj grad er erfaringsudveksling, gennemgang og drøftelse af nye kliniske retningslinjer, faglige oplæg fra eksterne oplægsholdere, der motiverer deltagerne til forbedringer i egen klinik. Derudover er der også flere, der nævner patientcases og indsigt i egen adfærd ved brug af data.

En opsummering af kommentarerne viser, at det er tiden med kolleger, hvor der kan erfaringsudveksles, der er kerneværdien for mange. Der er et ønske om faglig tyngde på møderne, og der skal være tid til åben dialog og faglige drøftelser. Gerne mere udveksling af praktiske erfaringer ligesom det er vigtigt, at der er skabt et trygt forum med gensidig tillid.

Gode råd til planlægning og gennemførelse af klyngemøder

1. Konkrete, anvendelige emner, der kan omsættes i praksis

- Inspirerende faglige oplæg som giver ny viden og værdi i daglig klinikdrift og patientbehandling.
- Brug cases som oplæg til drøftelser og refleksion
- Emner, der giver deltagerne konkrete værktøjer, bedre arbejdsgange og inspirerer til praksisnære forbedringer.

2. Kvalitets- og udviklingsarbejde

- Arbejd med egne data på en måde så det giver indsigt og ikke merarbejde
- Brug data som afsæt for refleksion og forbedringer. Find et datasæt, der er værd at følge over tid.

3. Skab et trygt og åbent forum for erfaringsudveksling

- Skab rum for åben kommunikation og ligeværdig deltagelse. Det kan fx gøres ved at bruge mere fælles tid på at drøfte og problematisere kommende emner, så nedslag og metode bliver et mere fælles anliggende.
- Vær fælles om at skabe en god stemning og tryghed, hvor der er lyst til at dele både udfordringer og løsninger. Det kan fx være ved at lave en runde, hvor alle har mulighed for at lave et "check-in" på dagens emne.